NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA
40-039 KATOWICE
ul. Powstańców 29
☎ (032) 255-30-67 fax 255-57-92

Nr LKA-41037-2-04
P/04/072

Katowice, dnia 20 STY 2005

SEKRETARIAT BURMISTRZA
2005 -01- 24
Zał. ..... Wydz. .....

W odpowiedzi prosimy powołać się na nasz znak

Pan Ireneusz Szarzec
Burmistrz
Miasta Ustroń

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1], zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła w Urzędzie Miasta Ustroń, zwanym dalej Urzędem, kontrolę wykonywania zadań w zakresie utrzymania obiektów mostowych w 2003 r. i w 3 kwartałach 2004 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 listopada 2004 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację przez Urząd zadań w zakresie utrzymania obiektów mostowych znajdujących się w ciągach zarządzanych dróg gminnych i powiatowych. Na remonty tych obiektów przeznaczano bowiem środki finansowe niezapewniające utrzymania na zadawalającym poziomie ich właściwości użytkowych i sprawności technicznej oraz likwidację powstających zagrożeń dla bezpieczeństwa ruchu drogowego. Urząd nie posiadał aktualnej dokumentacji określającej liczbę zarządzanych przez niego obiektów mostowych, nie zapewniał przeprowadzania wymaganych, corocznych i okresowych (co najmniej raz na 5 lat) kontroli stanu

[1] Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 ze zm.

technicznego i przydatności do użytkowania tych obiektów. W Urzędzie nie prowadzono należycie książek obiektów mostowych oraz nierzetelnie sporządzono sprawozdanie za 2003 r. o ich liczbie i stanie technicznym.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

Urząd na podstawie porozumienia zawartego 29 grudnia 2000 r. ze Starostą Powiatu Cieszyńskiego realizował zadania w zakresie utrzymania, kontroli stanu technicznego i prowadzenia wymaganej dokumentacji 36 obiektów mostowych zlokalizowanych w ciągach dróg powiatowych, znajdujących się na terenie gminy oraz zarządzał co najmniej 55 obiektami mostowymi zlokalizowanymi w ciągu dróg gminnych.

Urząd na remonty i inwestycje tych obiektów wydatkował w 2003 r. 200,5 tys. zł, co stanowiło 12,44 % ogółu wydatków poniesionych na funkcjonowanie infrastruktury drogowej na terenie gminy. Na rok 2004 Urząd nie planował tego typu wydatków i do września tegoż roku ich nie ponosił, pomimo, że jak wynika to z ustaleń kontroli NIK, istniały w tym zakresie potrzeby remontowe.

W ocenie NIK powyższe ma związek z sporządzaniem dotychczas rocznych planów remontów obiektów mostowych, bez wcześniejszego przeprowadzenia przez specjalistów okresowych kontroli ich stanu technicznego i przydatności do użytkowania, wskazujących obiekty wymagające w pierwszej kolejności remontów zapewniających powstrzymanie ich dalszej degradacji technicznej.

Niekorzystny stan techniczny zarządzanych przez Urząd obiektów mostowych, potwierdziły przeprowadzone w październiku 2004 r. przeglądy podstawowe stanu technicznego 20 obiektów mostowych, wykonane na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 28 lutego 2000 r. w sprawie numeracji i ewidencji dróg oraz obiektów mostowych[2] przez powołanego przez NIK specjalistę. Spośród tych obiektów, stan 4 z nich oceniony został jako zadawalający (ocena 4), a stan 7 jako niepokojący (ocena 3), co w myśl kryteriów ustalonych w cyt. rozporządzeniu oznacza występowanie na tych ostatnich obiektach uszkodzeń, których nienaprawienie spowoduje skrócenie okresu ich bezpiecznej eksploatacji.

Z kolei stan techniczny mostu w ciągu ulicy Wierzbowej, oceniony został jako przedawaryjny (ocena 1), z powodu uszkodzeń dyskwalifikujących jego przydatność

---

[2] Dz. U. Nr 32, poz. 393 ze zm.

użytkową i stwarzających zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu drogowego. Most ten w ocenie powołanego przez NIK specjalisty, winien być trwale wyłączony z ruchu.

Stwierdzone w toku oględzin 2 obiektów mostowych uszkodzenia ich elementów, stwarzające zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, zgłoszone zostały Panu Burmistrzowi w trakcie kontroli w trybie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK, w wyniku czego podjęte zostały przez Urząd bezzwłoczne działania dla ich usunięcia m.in. zamknięto dla ruchu pojazdów most w ciągu ul. Wierzbowej oraz dokonano w miesiącu listopadzie 2004 r. napraw wadliwych elementów mostu zlokalizowanego przy bocznej drodze ul. Akacjowej.

Ustalenia kontroli NIK wykazały, że w latach 2002 i 2003 oraz w okresie do października 2004 r. Urząd nie zapewnił przeprowadzenia dla żadnego z zarządzanych obiektów mostowych znajdujących się w ciągach dróg gminnych i powiatowych corocznej oceny ich stanu technicznego, co stanowiło naruszenie przepisów art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane[3].

Naruszając postanowienia art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane, Urząd nie zapewnił również przeprowadzenia w stosunku do obiektów wybudowanych w latach do 1999 r. (co najmniej 90), wymaganych okresowych kontroli ich stanu technicznego i użytkowego. Urząd nie posiadał również danych kiedy na tych obiektach takie kontrole były wcześniej przeprowadzone.

W Urzędzie nie zostały podjęte dotychczas prace w zakresie sporządzenia ewidencji obiektów mostowych w ciągu zarządzanych dróg powiatowych i gminnych, zgodnej z postanowieniami wspomnianego wyżej rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 28 lutego 2000 r. Powyższe uzasadniane było brakiem środków finansowych na ten cel.

Naruszając przepisy § 16 wspomnianego rozporządzenia, odpowiedzialne służby Urzędu nie dopełniały również obowiązku bieżącej aktualizacji posiadanej ewidencji obiektów mostowych, które to czynności realizowane miały być nie później niż do końca pierwszego kwartału każdego roku za rok poprzedzający.

Stwierdzono bowiem, że posiadana ewidencja 91 obiektów mostowych nie była aktualizowana od czasu jej założenia w 1988 r., pomimo że w latach 1993 - 2003 spośród tych obiektów 4 wyburzono oraz wybudowano na ich miejsce nowe. W ewidencji nie było również ujętych 5 obiektów mostowych, których istnienie

---

[3] Dz. U. z 2003 r. nr 207, poz. 2016 ze zm.

stwierdzono w trakcie przeprowadzanych w toku kontroli NIK oględzin wyrywkowo wybranych 41 obiektów mostowych znajdujących się na drogach gminnych i powiatowych.

Żadnych zapisów nie dokonywano również w założonych w 1988 r. dla 91 obiektów mostowych książkach obiektów. M.in. brak było w nich części wpisów określających rodzaj i nazwę przeszkody, charakterystykę niektórych elementów konstrukcyjnych mostów, znajdujących się na nich urządzeń obcych w tym gazociągów, a także danych na temat ich nośności i roku budowy, przeprowadzanych przeglądów bieżących i kontroli okresowych oraz dokonywanych napraw i remontów, a także wyłączeń z użytkowania.

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały ponadto, że dla 9 zarządzanych obecnie przez Urząd obiektów mostowych do czasu zakończenia kontroli NIK, nie założono książek obiektów, co stanowiło naruszenie postanowień art. 64 ust. 1 ustawy Prawo budowlane.

Stwierdzono, że Urząd naruszając postanowienia art. 54 ustawy Prawo budowlane, przekazał do użytkowania most w ciągu ul. Brody (droga gminna), bez wcześniejszego zawiadomienia właściwego organu o zakończeniu jego budowy w dniu 28 lipca 2003r. Wspomniane zawiadomienie skierowano do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Cieszynie dopiero w kwietniu 2004 r.

Zarządzane obiekty mostowe nie miały do czasu niniejszej kontroli nadanych jednolitych numerów inwentarzowych, co stanowiło naruszenie § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 28 lutego 2000 r. O nadanie tych numerów Urząd nie wystąpił dotychczas do Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

Urząd przekazał do Instytutu Badawczego Dróg i Mostów w Warszawie sprawozdania za lata 2002 - 2003 dotyczące stanu technicznego zarządzanych dróg gminnych i znajdujących się na nich obiektów mostowych. Uwzględniając jednak, przedstawione wyżej, ustalenia kontroli dotyczące niewykonywania w tych latach corocznych kontroli stanu technicznego obiektów mostowych stanowiących podstawę do formułowania wymaganych w tych sprawozdaniach ocen, a także fakt wykazywania ilości zarządzanych obiektów na drogach gminnych mniejszej od faktycznej (o co najmniej 18), informacje zawarte w tych dokumentach uznać należy za nierzetelne.

Nie gromadzono także danych o parametrach techniczno – eksploatacyjnych zarządzanych dróg i obiektów mostowych, co stanowiło naruszenie przepisów § 3 ust. 1

rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 28 lutego 2000 r. w sprawie trybu sporządzania informacji, gromadzenia i udostępniania danych o sieci dróg publicznych[4].

W ocenie NIK na występowanie powyższych nieprawidłowości znaczący wpływ miał nieskuteczny nadzór nad obiektami mostowymi, ze strony Wydziału Inwestycji, Architektury i Gospodarki Gruntami, w strukturze którego zatrudniony był na stanowisku inspektora ds. utrzymania dróg 1 pracownik, nie posiadający uprawnień budowlanych. Uprawnień budowlanych uprawniających do dokonywania np. ocen stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektów mostowych, nie posiadali również inni pracownicy tego Wydziału.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, a także uwzględniając działania podjęte przez Pana Burmistrza w toku kontroli w celu usunięcia stwierdzonych zagrożeń dla bezpieczeństwa ruchu oraz złożone w dniu 7 grudnia 2004 r. wyjaśnienia, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. ***Przeprowadzenia szczegółowej inwentaryzacji obiektów mostowych zlokalizowanych w ciągach dróg gminnych w celu ustalenia ich ilości oraz określenia ich podstawowych parametrów technicznych.***
2. ***Utrzymywanie obiektów mostowych w należytym stanie technicznym oraz niedopuszczanie do nadmiernego pogorszenia ich właściwości użytkowych i sprawności technicznej, prowadzenie co najmniej raz w roku kontroli ich stanu technicznego oraz raz na 5 lat kontroli stanu technicznego i przydatności do użytkowania, a także prowadzenie ich wymaganej dokumentacji.***
3. ***Wykonanie zaleceń wynikających z przeglądu stanu technicznego 20 obiektów mostowych, przeprowadzonego przez powołanego przez NIK specjalistę.***
4. ***Wykorzystywanie wyników kontroli okresowych stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektów mostowych przy planowaniu w budżecie Gminy na poszczególne lata zadań rzeczowych w zakresie ich remontów.***
5. ***Zapewnienie prawidłowego nadzoru nad zarządzanymi obiektami mostowymi.***

---

[4] Dz. U. nr 17, poz. 225 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach - na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK - oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz podjętych działaniach w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.
W razie zgłoszenia zastrzeżeń - zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK - termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Katowicach
z up. Eugeniusz Rejman
WICEDYREKTOR